

Campanii de comunicare privind vaccinarea împotriva COVID-19

Comisia Europeană continuă campania de comunicare privind vaccinarea împotriva COVID-19 diseminând materiale foto, video și text având 4 direcții principale de acțiune, respectiv vaccinarea în UE, negocierile privind achiziționarea vaccinurilor, procesul de autorizare pentru vaccinurile COVID-19 și transparența privind exportul acestora. De asemenea, Consiliul Uniunii Europene și Consiliul European promovează în următoarea perioadă materiale adaptate pentru toate rețelele sociale (Facebook, Twitter, etc) privind modul în care acționează vaccinurile asupra organismului, precum și despre coordonarea la nivel UE privind procesul de vaccinare¹.

În cadrul formatelor de lucru de la nivel european privind comunicarea în contextul campaniei de vaccinare, reprezentanții Agenției Europene a Medicamentului² au accentuat că pe lângă informațiile generale privind vaccinurile, instituția publică în mod regulat documente ce conțin evaluări științifice privind siguranța acestora. Comunicatorii își propun să explice într-un limbaj cât mai simplu, accesibil oricărui tip de public, informații bazate pe fapte, cu accent asupra acelor care vizează siguranța noilor vaccinuri. Un alt aspect semnalat de aceștia este importanța comunicării proactive și a acțiunilor de *prebunk* (demonstrarea informațiilor false înainte ca acestea să fie diseminate / amplificate în spațiul informațional), în contextul în care îngrijorările cu privire la vaccinare existau deja în spațiul informațional, inclusiv suspiciuni că unii actori pot manipula informația disponibilă pentru a dezinforma publicul. Vaccinul Pfizer-BioNTech este un exemplu confirmat în acest sens. Feedback-ul primit de la cetățeni indică faptul că aceștia sunt în cea mai mare măsură interesați de informațiile privind siguranța vaccinurilor.

Între acțiunile adresate publicului se numără sesiunile interactive, în cadrul cărora cetățenii pot adresa întrebări specialiștilor, care explică fiecare aspect relevant aflat în discuție. Între cele mai frecvente întrebări sunt cele referitoare la procesul de aprobare a vaccinurilor, la cum sunt utilizate datele, cum sunt monitorizate aspectele care țin de siguranța vaccinurilor, precum și cele referitoare la efectele secundare pe care vaccinurile le pot produce.

În contextul informațiilor greșite sau complet false vehiculate în spațiul informațional, precum și al activității intense a grupurilor cunoscute anti-vaccin, Agenția consideră o prioritate informarea cetățenilor cu privire la sursele corecte de informare pentru accesul la informațiile verifice, întrucât întrebările adresate de aceștia sunt justificate.

În cadrul unei videoconferințe organizată la începutul lunii februarie 2021 de către Sistemul European de Alertă Rapidă (RAS) privind narativele dezinformării în contextul campaniilor de vaccinare, modul în care comunică CNCAV pornind de la platforma #RoVaccinare a fost apreciat de Divizia de Comunicare Strategică a Serviciul European de Acțiune Externă (SEAE), atât din perspectiva informațiilor comunicate, cât și a calității

¹ Anexa 1 – Calendar editorial pentru Consiliul UE, Consiliul European și comunicarea Comisiei Europene și materialele corespunzătoare în format vectorial.

² Rosa Gonzalez, Agenția Europeană a Medicamentului, în cadrul unui eveniment special dedicat în cadrul Sistemului European de Alertă Rapidă (RAS).

vizuale a platformei. Capacitatea României de a gestiona campania de vaccinare și a autorităților responsabile de a fi „hands on”³, în special în contextul fenomenului dezinformării, a fost, de asemenea, remarcată în cadrul reuniunii. La rândul lor, reprezentanții Comisiei Europene au apreciat platforma, în contextul în care aceștia continuă să dezvolte activitățile de tip „myth busting” pe secțiunile website dedicate ale CE.

Evoluții privind vaccinarea, din perspectiva presei internaționale⁴

Potrivit materialelor publicate în presa internațională, statele continuă să se confrunte cu incertitudini legate de aprovizionarea cu vaccinuri, de eficiența anumitor doze, în timp ce se luptă pentru combaterea unor noi tulpini ale virusului⁵. De asemenea, publicația New York Times punctează că UE este în urma Marii Britanii și a SUA în ceea ce privește vaccinarea, din cauza concentrării prea mare asupra prețurilor și reglementărilor⁶, precum și a distribuirii vaccinurilor între cele 27 de state membre.

Încrederea globală în vaccinuri este în creștere, însă scepticismul persistă în unele țări, potrivit celui mai recent sondaj⁷ realizat de YouGov și Institute of Global Health Innovation (IGHI).

Campaniile de vaccinare au continuat să fie tratate de către presa internațională inclusiv din perspectiva dimensiunilor geopolitice pe care acestea le implică, însă la o intensitate mai scăzută comparativ cu abordările consemnate în urmă cu o săptămână⁸. Tensiunile apărute în contextul vaccinării devin cu precădere un subiect cu puternice accente politice interne și externe, pentru state din vecinătate precum Ungaria și Ucraina, cele din Balcanii de Vest, unde interferențele actorilor statali și non statali externi fac adesea subiectul materialelor de presă.

Evoluții ale principalelor narrative ale dezinformării

Narativele dezinformării enunțate în sintezele anterioare se păstrează, însă, potrivit concluziilor reuniunii Punctelor Naționale de Contact ale Sistemului European de Alertă Rapidă, nu a fost reperată o anumită campanie de dezinformare sau de manipulare a opiniei publice de amploare care să necesite o acțiune imediată, comună, a statelor membre UE. Acestea continuă să monitorizeze fenomenul dezinformării și narrativele comunicate în spațiul public de către actori statali sau non statali.

Principalul element în jurul căruia statele membre UE, respectiv autoritățile responsabile de campaniile de vaccinare, își concentrează activitățile de informare a publicului sunt cele contextualizate de impactul dezinformărilor privind efectele secundare ale vaccinurilor și de lipsa educației în ceea ce privește vaccinurile în general, ceea ce a accentuat sentimentul de neîncredere în rândul populației privind vaccinarea.

³ Lutz Guellner, șeful Diviziei de Comunicare Strategică a Serviciului European de Acțiune Externă (SEAE), reuniune a Punctelor Naționale de Contact cadrul Sistemului European de Alertă Rapidă (RAS), 4 Februarie 2021.

⁴ Anexa 2 - Elemente de interes semnalate de Misiunile Diplomatie și Oficiile Consulare ale României în presa privind campania de vaccinare împotriva COVID-19.

⁵ NYT: <https://www.nytimes.com/2021/02/03/briefing/myanmar-italy-politics-coronavirus-vaccines.html>

⁶ NYT: <https://www.nytimes.com/2021/02/08/briefing/impeachment-netanyahu-coronavirus-vaccinations.html>

⁷ REUTERS - 4 februarie (<https://yougov.co.uk/topics/politics/articles-reports/2020/04/11/covid-19-how-yougov-partnership-imperial-college->)

⁸ Actualizarea Sintezei nr. III privind subiectul campaniilor de vaccinare tratat în presa internațională.